

Årsredovisning 2019

Björkåfrihet

(Föreningen Emmaus Björkå)

INNEHÅLL

1	Förvaltningsberättelse.....	3
1.1	Allmänt om verksamheten	4
1.2	Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess utgång	5
1.3	Främjandet av ändamål under året	7
1.3.1	Solidaritetsprojekt	7
1.3.2	Miljö	12
1.3.3	Socialt ansvar på arbetsmarknaden	13
1.3.4	Opinionsarbete och synlighet.....	14
1.4	Resultat och ställning	17
1.5	Framtida utveckling	18
1.6	Övrig icke-finansiell information	20
1.6.1	Medlemmar	20
1.6.2	Anställda.....	20
1.6.3	Förvaltning	21
1.6.4	Övrig information.....	21
2	Flerårsöversikt	23
3	Resultaträkning	24
4	Balansräkning.....	25
5	Kassaflödesanalys.....	27
6	Tilläggsupplysningar	28
7	Noter till resultat- och balansräkning	30

1 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2019 blev ett historiskt år, då Emmaus Björkå efter 54 år bytte namn och blev Björkåfrihet¹. Föreningen blev också den första ideella secondhand-föreningen i världen med miljö- och kvalitetsledningssystem certifierade enligt ISO14001/9001. Två stora kliv för en förening.

Det blev också föreningens sista år med sortering, lager och huvudkontor på Ångpannegatan 6 i Göteborg. Hösten ramades in av förberedelser för den flytt till Aröds industriområde, en dryg kilometer bort, som sedan skedde i början av 2020.

I Sverige och världen blev 2019 ett år som kännetecknades av att rasism och demokratiförakt fortsatte att breda ut sig. Likaså fortsatte klimatförändringarna att märkas allt tydligare, konkret i samhället och i människors liv. Däremot är det kanske just i samband med detta som ett nytt folkligt engagemang ser ut att växa sig starkare. Aktivismen är inte längre paria, klimatet och kampen blir alltmer självklara samtalsämnen på ett sätt som vi inte sett på länge.

Björkåfrihets roll i detta nya samhällsklimat är att stå fast i vår värdegrund och göra det vi är riktigt bra på. Björkåfrihet kan ta hand om resurser i samhället som inte många andra kan, och förvandla dem till den ekonomi som behövs för att kampen för rättigheter, rättvisa och hållbara samhällen ska gå att bedriva. Därtill kan vi vara tydliga med var vi står och varför vi gör som vi gör – människor har gång på gång uttryckt att de får hopp när stora verksamheter vågar ta ställning. Och hopp, det behövs om möjligt ännu mer än pengar.

---

¹ Enligt föreningens stadgar är namnet sedan april 2019 *Björkåfrihet*. Dock är namnet vid tidpunkten för skrivandet av denna årsredovisning fortfarande inte ändrat hos Bolagsverket, då en sådan ändring kräver att ett varumärkesärende som rör namnet först ska avslutas hos Patent- och registreringsverket. I detta dokument följs föreningens stadgar, och föreningen benämns därför genomgående som *Björkåfrihet*.

1.1 ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Föreningen Björkåfrihet är en ideell förening med organisationsnummer 829500-1112. Björkåfrihet har sitt säte i Göteborg.

Vision och ändamål

Björkåfrihet är en självständig och aktiv organisation som med mod och oberoende arbetar för att avskaffa nöden och dess orsaker i en socialistisk tradition. Nöden och dess orsaker är komplexa men är inte resultat av några naturlagar. Nöden och dess orsaker är strukturella och ekonomiska, historiskt framvuxna och uttrycker sig i politisk fördelning av makt och resurser, något som inte kan lösas med hjälp av välgörenhet. Föreningens ändamål är att arbeta för att avskaffa dessa problem genom fokus på hållbar utveckling, internationell solidaritet och socialt ansvarstagande på arbetsmarknaden.

Betydande samarbeten

Sedan 2018 är Björkåfrihet helt fristående som organisation. Föreningen har dock många olika samarbeten och viktiga relationer.

Föreningen är medlem i Forum Syd, som samlar svenska civilsamhällesorganisationer som arbetar med biståndsmedel.

I Sverige samarbetar vi med över 40 kommuner kring den dagliga insamlingen av allt som människor vill skänka till återanvändning. Med kommunerna, Arbetsförmedlingen och Kriminalvården samarbetar vi också i syfte att sysselsätta människor med olika former av svårigheter och att ge dem möjlighet att arbeta för hållbarhet och solidaritet.

Björkåfrihet deltar i flera forskningsprojekt kring återanvändning och återvinning. Föreningen samarbetar också med många andra offentliga, idéburna och privata aktörer kring återbruk och hur återanvändningen i samhället kan ökas. Tillsammans med liknande aktörer i nätverket Ideell Second Hand, arbetar vi för en god dialog med politiska makthavare och myndigheter kring de ideella secondhand-organisationernas roll i samhället.

1.2 VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET OCH EFTER DESS UTGÅNG

Viktiga förändringar i organisationen

På årsmötet i april beslutades att Emmaus Björkå skulle byta namn till Björkåfrihet. Föregående år lämnade föreningen den internationella Emmaus-rörelsen efter en intern diskussion som pågått några år i takt med att dåvarande Emmaus Björkå vuxit och professionaliserats.

I augusti 2019 rekryterades Helga Bennysdóttir som HR-chef och Sara Edestrand som försäljningschef. Tjänsten som försäljningschef är ny och Sara har tidigare arbetat som butikschef i Björkåfrihets butik på Södra Förstadsgatan i Malmö. Under året började även tre nya enhetschefer anställningar.

Viktiga händelser i omvärlden

De viktiga händelser i omvärlden som på allvar skulle förändra och förbättra situationen för människor som lever under ockupation och utsätts för förtryck, eller som tvingas på flykt undan krig och förföljelser har tyvärr till stor del uteblivit under 2019. De långdragna ockupationer vi vill se ett slut på präglas idag av att ockupationsmakterna vinner på att status quo upprätthålls – de lyckas i sina strategier att sakta vänta ut det internationella motståndet.

Inflytelserika länder i Nord, liksom de globala organisationerna, accepterar i praktiken folkrättsbrott genom att inte agera mot ockupationerna eller det förtryck som sker i dess spår. Däremot ser vi att aktivism och massorganisering fortfarande sker och tvingar fram förändringar.

Under 2019 har flera kommuner i Göteborgsregionen beslutat att ingen textilinsamling får förekomma på offentlig kommunal mark. Då merparten av vår insamlade volym textilier i Göteborgsregionen kommer just från boxar placerade på offentlig kommunal mark, är det troligt att beslutet kommer att drabba Björkåfrihets insamling kraftigt.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Corona-pandemin riskerar att slå mycket hårt mot Björkåfrihet. Från och med andra veckan i mars 2020 såg vi stora försäljningsbortfall och beroende på utvecklingen i samhället riskerar intäkterna att kraftigt minska under våren.

Från och med mars 2020 vidtar Björkåfrihet omfattande åtgärder för att mildra konsekvenserna. Det inkluderar att stoppa alla icke-nödvändiga inköp, korttidspermittering av personal, nedskärningar av biståndet och förhandlingar med fastighetsvärdar om hyresreduktioner eller anstånd.

För att klara likviditeten under kommande kritiska månader, ser föreningen över möjligheter att ta lån. Om situationen vänder på några månader har föreningen goda

möjligheter att klara sig ur denna kris. Det kommer dock bli en mycket tuff tid framöver.

1.3 FRÄMJANDET AV ÄNDAMÅL UNDER ÅRET

1.3.1 Solidaritetsprojekt

Alla Björkåfrihets internationella solidaritetsprojekt sker i samarbete med lokala partnerorganisationer. Samarbetet inleds alltid med ett avtal utformas och skrivs under av båda parter. Avtalet reglerar hur medlen får användas, antikorruption, krav på finansiell och narrativ rapportering etc. De innehåller också projektplan, målmatris och budget som bilagor.

Under samarbetsperioden har Björkåfrihets anställda kontinuerlig kontakt med samarbetsorganisationerna genom uppföljningsbesök och online-möten, epost- och telefonkontakt. Genom detta, i kombination med regelbundna rapporteringar och externa revisioner, följs måluppfyllelsen och effekterna av insatserna upp liksom hur ekonomin hanterats, om budgeten följts samt om planerade aktiviteter genomförts. Alla projekt som stöds med ändamålspengar ska uppfylla resultatkrav.

De effekter av projektstöd som redovisas utgår enbart från det stöd som skickats av Björkåfrihet, antingen genom egenfinansiering eller genom öronmärka gåvor och stöd från andra organisationer. Övriga effekter som mottagare finansierat på andra sätt redovisas inte.

Våra insatser går till det civila samhället i syfte att stärka människors möjlighet att organisera och mobilisera sig för att själva kunna kräva sina rättigheter. Vi har under året samarbetat med likasinnade organisationer i Palestina, Libanon, Västsahara, Algeriet, Moçambique och Sverige.

I kampen för ett fritt och demokratiskt Palestina har vi under 2019 gett stöd till lokala gräsrotsorganisationer som fokuserar på sjukvård, utbildning och ledarskap inom civilsamhället. Våra fem samarbetsorganisationer arbetar i palestinska flyktingläger i Libanon samt på Västbanken och i Gaza. Vi har också genomfört en förstudie för att hitta nya partnerorganisationer.

I kampen för ett fritt och demokratiskt Västsahara har vi under 2019 gett stöd till lokala gräsrotsorganisationer som fokuserar på medieaktivism. Våra tre samarbetsorganisationer arbetar i västsahariska flyktingläger i Algeriet och i det ockuperade Västsahara. Vi har också gett materialstöd till flyktinglägren i Algeriet och ekonomiskt stöd till Polisarios representation i Stockholm.

I Moçambique arbetar vi tillsammans med en lokal gräsrotsorganisation, som drivs av och för personer med funktionsnedsättningar. Vi arbetar för att stärka civilsamhället med fokus på rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och deras möjligheter att leva ett självständigt fullgott liv.

I Sverige samarbetar vi med organisationer som jobbar med flyktingar och papperslösa.

Ekonomisk översikt av solidaritetsprojekt under 2019

Område	tkr
Stöd till Sverige	1 497
Stöd till Palestina/Libanon	4 059
Stöd till Moçambique/Västsahara/Algeriet	2 339

Världen: Seeds of independence

Under 2019 fortgick arbetet i programmet Seeds of Independence som startade 2018 och delfinansieras av Forum Syd. Målet för programmet är att stärka nya generationer palestinska och västsahariska civilsamhällesaktörer som kan bidra till kampen mot ockupation och framöver leda sina respektive länder efter självständighet. I programmet ingick i början av 2019 sex organisationer, tre palestinska och tre västsahariska, som tillsammans täcker fem olika regioner: Västbanken, Gaza, palestinska flyktingläger i Libanon, det ockuperade Västsahara och västsahariska flyktingläger i Algeriet. Varje organisation driver sitt eget projekt inom programmet. Björkåfrihet ansvarar för samordning och gemensamma aktiviteter.

Under hösten genomfördes ett programmöte i Göteborg med representanter från fem av de sex organisationerna. Fokus för mötet var kapacitetsutveckling inom icke-diskriminering och ungdomsarbete, nätverkande, kunskapshöjning om de olika kontexter programmet täcker samt utvärdering och planering av programmet.

Human Call Association

Human Call Association (HCA) är en av de större palestinska gräsrotsorganisationerna i Libanon och agerar därför stöd åt flera mindre organisationer. Inom programmet driver de ett projekt som fokuserar på ledarskapsutbildning till unga från olika palestinska civilsamhällesorganisationer runt om i Libanon. Under det andra projektåret har HCA fortsatt med sina utbildningar.

Nuwat Social Solidarity Centre

Nuwat Social Solidarity Centre (Nuwat) är baserade i det palestinska flyktinglägret Ein el-Helweh i Libanon. De driver ett kulturhus och fokuserar på fritidsaktiviteter för barn och unga. Inom programmet driver de ett projekt som fokuserar på att stärka och mobilisera unga inom det palestinska civilsamhället. De satsar också på att stärka sin egen kapacitet och de ungas position inom sin egen organisation. Under 2019 har Nuwat haft olika kapacitetsstärkande aktiviteter. De har haft utbildning i ungas rätt för sina anställda och volontärer samt workshops om bland annat flyktingars rättigheter. De fortsätter att driva en tjejkлубb som har fått ett ökat antal besökare under året. Det nätverk för unga ledare inom civilsamhället som Nuwat startade under 2018 har fortsatt vara aktivt under 2019. De unga i nätverket har möjlighet att söka en mindre summa pengar från projektet för att genomföra aktiviteter. På så sätt får deltagarna i nätverket praktisk erfarenhet av att söka och hantera projektmedel samt genomföra projekt. De har även köpt in ett

bokföringssystem, utformat ett utkast för en finansiell policy och publicerat sin nya hemsida.

Union of Palestinian Women's Committees

Union of Palestinian Women's Committees (UPWC) har sitt huvudkontor i Ramallah, Västbanken, men har lokalkontor över hela Västbanken och Gaza. De är en bred kvinnoorganisation som har som mål att inkludera kvinnor i alla aspekter av samhället. Inom programmet driver de ett projekt som fokuserar på att stärka sin egen organisation, ge unga mer plats och inflytande i organisationen samt bedriva påverkansarbete. Under 2019 har UPWC:s anställda omsatt den kunskap de fått genom kapacitetsstärkning i behovsanalys i praktiken, och genomfört behovsanalys i 12 byar innan de implementerat projekt. De har ökat sin synlighet i traditionella samt sociala medier genom att utforma och implementera en plan för sitt mediala arbete. UPWC har även anordnat workshops för unga kvinnliga medlemmar om kvinnors rättigheter för att stärka den nya generationen i organisationen.

UJSARIO

UJSARIO är en ungdomsorganisation i de västahariska flyktinglägren i Algeriet. Målet för deras projekt är att stärka UJSARIO:s kapacitet inom projektadministration och ledarskap. Projektet inleddes under 2019 men på grund av stora utmaningar med banktransaktioner av medel har projektaktiviteterna fördröjts.

Equipe Media

Equipe Media är en medieaktivistgrupp i den ockuperade delen av Västsahara. De dokumenterar och sprider information om människorättskränkningar på ockuperat område. Projektet fokuserar på det utåtriktade arbetet och att stärka organisationens kapacitet. Under 2019 har organisationen arbetat med kampanjer och dokumentation av människorättskränkningar i det ockuperade Västsahara. Medlemmar har även gått kurser i engelska och redigering.

Saharawi Voice

Saharawi Voices arbete utgår från flyktinglägren i Algeriet. Deras mål är att höja medvetenheten om situationen och humanisera bilden av flyktingarna. De arbetar främst med foto och film och projektet som Björkåfrihet stödjer fokuserar på utåtriktade kampanjer och media-workshops i flyktinglägren. Under 2019 har Saharawi Voice lanserat kampanjen "Open Scars" som uppmärksammar fall av västaharier som blivit bortförda av marockansk polis och militär och "försvunnit". I november höll Saharawi Voice en workshop i fotografi och film för unga i de västahariska flyktinglägren.

Världen: Voices Through the Wall

Björkåfrihet påbörjade under 2019 projekt Voices Through the Wall's tredje år i samarbete med de båda västahariska mediegrupperna Saharawi Voice (baserad i flyktinglägren) och Equipe Media (baserad i det ockuperade Västsahara) samt det svenska filmkollektivet RÅFILM. Projektet får stöd från Svenska Institutet. Några av de huvudsakliga aktiviteterna under 2019 har varit nätverksmöte i Sverige och kunskapsutbyten och kompetensutveckling kring områdena påverkansarbete och

film/foto. Samarbetsorganisationernas gemensamt producerade film "3 Stolen Cameras" skulle ha visats på en filmfestival i Libanon men blev censurerad för andra gången i rad. En representant åkte ändå till Libanon för att prata om filmen och situationen i Västsahara på festivalen som besöktes av bland annat Sveriges ambassadör i Libanon. Man har även förberett den digitala releasen av filmen som kommer att släppas under våren 2020.

Världen: övriga projekt

Sjukvård

Under 2019 har Björkåfrihet gett stöd till Human Call Association (HCA) som driver ett sjukhus i flyktinglägret Ein el-Helweh i södra Libanon. Sjukhuset är det enda som har öppet dygnet runt i ett stort läger där det ofta sker konfrontationer. Stödet har kanaliserats via ett projekt som drivs av internationella Röda Korset i samarbete med olika Röda Korset-/Halvmånen-grupper samt den norska ambassaden. Projektet går ut på att höja sjukhusets kapacitet att på ett säkert sätt ge akut vård under våldsamma konfrontationer. Målet är att sjukhuset håller så pass hög kvalitet att det kan skriva avtal med UNRWA (FN:s organ för palestinska flyktingar som bland annat har i uppdrag att ge hälso- och sjukvård). Under året stödjer vi även ett projekt som fokuserar på att subventionera eller helt betala för sjukvård för de patienter som inte kan betala för den själva.

Organisationen Union of Health Work Committees (UHWC) driver ett sjukhus och flera mottagningar runt om Gaza i Palestina. Under 2019 har de fått stöd för att köpa in tandläkarutrustning och förbättra tandvården på sjukhuset Al Awda i norra Gaza. Projektet har lett till att ca 1500 personer har fått tillgång till tandvård. Vi har påbörjat ett projekt där vi gett stöd till UHWC för att köpa in utrustning för att genomföra ultraljudsundersökningar till sjukhuset Al-Awda och för att förbättra primärvården vid vårdcentralen med samma namn.

Utbildning

Under 2019 har Björkåfrihet gett stöd till en förskola i byn Kharbata Bani Hareth på Västbanken i Palestina. Förskolan drivs av organisationen Peace Home for Children and Motherhood (PHCM). Drygt 150 barn var under året inskrivna på förskolan. I december 2019 avslutades samarbetet med PHCM och under 2020 kommer endast ett mindre stöd att betalas ut för löner.

Sociala aktiviteter

I september arrangerades Fredsloppet i Slottsskogen, Göteborg med Proletären FF som huvudorganisatör och bland annat Björkåfrihet och Mixgården som medarrangörer. Den årliga insamlingen gick till Björkåfrihets partnerorganisation på Västbanken, UPWC. För de insamlade pengarna organiserade de bland annat ett sommarläger för unga palestinska kvinnor på Västbanken.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Under 2019 har vi fortsatt vårt samarbete med ADEMO Monapo som arbetar för personer med funktionsnedsättnings rättigheter i norra Moçambique. I linje med vår strategi fasade vi i slutet av året ut stödet till ADEMO Monapo och Moçambique vilket gjort att vi under året fokuserat på institutionsutveckling, utveckling av ADEMO Monapos verkstäder och annan inkomstgenererande verksamhet samt utveckling av aktivisternas lokala arbete. ADEMO Monapo har också fått stöd i att nätverka med andra aktörer för att stärka möjligheterna att starta upp nya samarbeten. Ett kunskapsutbyte genomfördes också där aktivister från ADEMO Monapo besökte Björkåfrihet och några av våra samarbetspartners som arbetar med Daglig Verksamhet i Sverige.

Under 2019 genomfördes också en förstuderresa till Libanon med syftet att nätverka med organisationer som arbetar för personer med funktionsnedsättnings rättigheter, för att eventuellt starta upp nya samarbeten i framtiden.

Stöd till Polisario

Björkåfrihet ger finansiellt stöd till den västahariska befrielse rörelsen Polisarios kontor i Sverige så att de kan arbeta politiskt och diplomatiskt för självbestämmande. Stödet används till lokalkostnader, resor och möten mellan Polisarios representant i Sverige och politiker.

Materiellt stöd

Förutom att arbeta för självständighet administrerar Polisario även flyktinglägren i sydvästra Algeriet där ca 160 000 västaharier lever. Björkåfrihet skickar materiellt stöd till de västahariska flyktinglägren.

Stödet består av skor och babypaket och lindrar nöd för människor som är ekonomiskt och materiellt beroende av omvärlden i sin vardag. Under 2019 skickade Björkåfrihet 18,5 ton skor och 2,5 ton babypaket. En av de skickade containrarna kom fram i december 2019 och kommer därför att delas ut under 2020. Det materiella stödet beräknas ge 30 000 människor skor och 2 700 blivande mödrar varsitt paket med barnkläder, tygblöjor och en filt.

En del av de insamlade medlen från Fredsloppet användes till att restaurera den palestinska samarbetsorganisationen UPWC:s lokalkontor i staden Hebron. Detta blev vandaliserat i en raid utförd av de israeliska militära styrkorna som regelbundet attackerar organisationer i det palestinska civilsamhället.

Sverige: Asylrätt

Björkåfrihets arbete i Sverige syftar både till att stödja utsatta i vårt eget samhälle och att bilda opinion för att utrota orsakerna till fattigdom och förtryck. Vårt fokus är asylrätt.

Björkåfrihet gav under 2019 månadsvis ekonomiska bidrag till asylrättsorganisationerna Asylgruppen i Malmö, nätverket Ingen människa är illegal (IMäl) i Göteborg, Rosengrenska kliniken i Göteborg samt Flyktinggruppernas Riksråd (FARR). De tre förstnämnda ger praktiskt stöd till papperslösa i form av boende, mat och hjälp till hälso- och sjukvård. Den sistnämnda arbetar politiskt för asylrätt och flyktingar rättigheter. Vi

gav även materialstöd i form av kuponger till några av våra butiker genom Asylgruppen, IMäl och Rosengrenska.

1.3.2 Miljö

Insamling

Under 2019 samlade Björkåfrihet in 3 412 046 kg kläder, skor och textilier. Året gav oss också 1 620 051 kg återbrukbara föremål att hantera. Detta innebär att Björkåfrihet under året totalt hanterade 5 032 097 kg skänkt material genom våra egna enheter och kommunala samarbetspartners. Detta är en ökning med nästan 11 procent mot året 2018.

Textil

Jämfört med 2018 ökade Björkåfrihet den insamlade textilen med ca 9 procent. Förklaringen är troligast en kombination av ökade insamlingsuppdrag, mer kunskap bland allmänheten och att de förvaltningar som har i uppdrag att arbeta med avfallsfrågan arbetar mer intensivt med att främja återbruk. Vi är dock alltjämt en regional aktör med begränsat upptagningsområde. Tack vare den kompetens som finns hos Björkåfrihet inom hela den värdehöjande kedjan, från insamling via sortering till återanvändning, har föreningen en möjlighet att påverka och bidra till en förändring av den textila strömmen i landet i stort.

Återbrukbara föremål

Jämfört med 2018 ökade Björkåfrihet sin hantering av återbrukbara föremål med ca 15 procent. På samma sätt som textil varit en angelägen fraktion för landets kommunala avfallsenheter de senaste åren, upplever vi en ökad angelägenhet även för föremål inom miljö- och avfallssektorn. En ökad positiv inställning hos dessa aktörer genererar ett starkare flöde på återvinningscentralerna och vår närvaro där har också ökat. Samtidigt hade Björkåfrihet också större närvaro vid enskilda event under 2019.

Påverkansarbete inom miljöområdet

Sedan Tillväxtverket fick uppdraget att ta fram Delegationen för cirkulär ekonomi har Björkåfrihet sökt kontakt för att ha en dialog. I december kom ett konkret möte till stånd, vilket ledde till att nätverket Ideell Second Hand kommer att fungera som expert/referensgrupp kopplat till fraktionen textil.

Björkåfrihet har under året haft möjlighet att agera remissinstans för Göteborgsregionens avfallsplan 2020-2030. Ambitionen är hög hos regionen och Björkåfrihet har bland annat föreslagit att Göteborgsregionens medlemskommuner ska reglera rätten att samla in och sortera till ett fåtal auktoriserade aktörer, förstärka fastighetsnära insamling (FNI), projektera in sociala verksamheter och second hand i städernas centrum, permanenta textilinsamling i offentliga byggnader (skolor, förvaltningar, sjukhus osv) samt att göra samtliga kommunala event engångsfria.

Forskning och utveckling

11 september 2019 hade Testbädden för textilier (Swerea/Rise) sin avslutningskonferens och det har varit en viktig utgångspunkt för Björkåfrihets förmåga att etablera en god och levande relation med akademi, näringsliv och politik. Samstämmigt angavs projektet som en språngbräda för nya initiativ med nya partners.

Under 2019 har Björkåfrihet blivit kontaktad av Svenska Institutet för Standarder (SIS) med önskan om att föreningen deltar i en teknisk arbetsgrupp som ska arbeta med textil och dess miljöpåverkan. Ägaren av projektet är forskningsinstitutet RISE. Detta arbete är viktigt och kommer att ge oss möjligheter att påverka en framtida textilbransch.

Forskningsprojektet Tex.IT handlar om att ta fram metoder för materialsortering och påbörjades i november 2018. Björkåfrihet deltar i rollen som secondhand-verksamhet med stor kunskap om just sortering, och projektet pågår till sista juni 2021.

Wargo Tex är ett annat pågående utvecklingsprojekt där Björkåfrihet representeras i projektets styrgrupp. Framförallt vår kunskap kring materialfrågor, design och sortering utgör fokus.

1.3.3 Socialt ansvar på arbetsmarknaden

Björkåfrihet arbetar för att hjälpa personer med olika typer av begränsningar till en utvecklande och hållbar arbetsvardag. På så vis blir även hur vi tillsammans tjänar in de ekonomiska medel som sedan betalas ut som bistånd i sig en viktig del av ändamålsarbetet. Under 2019 hade ca 400 personer någon form av sysselsättning organiserad av eller i samarbete med föreningen.

Kommunala samarbeten

Björkåfrihet har sedan 1989 samarbetat kring sysselsättning med kommuner i västra och södra Sverige. Just nu har vi aktiva samarbeten i ett tjugotal kommuner. Dessa sysselsätter ca 300 personer dagligen, i första hand inom daglig verksamhet (för personer med kognitiva funktionsnedsättningar) men även inom arbetsmarknadsprojekt. Genom våra samarbeten får människor som själva behöver hjälp i sin vardag möjlighet att hjälpa andra genom att bidra till våra solidaritetsprojekt.

Den huvudsakliga aktiviteten inom ramen för de kommunala samarbetena är de olika delarna inom secondhand-verksamheten – insamling, sortering och försäljning i Björkåfrihets så kallade "kompisbutiker". Deltagarna sköter själva insamling från ca 150 av Björkåfrihets 500 insamlingsboxar, sortering samt försäljning i sina egna secondhand-butiker. Överskottet från försäljningen i kompisbutikerna går till Björkåfrihets solidaritets- och biståndsprojekt.

Några av våra kommunala samarbetspartners tillverkar också babypaket som skickas i form av materialstöd till de västsahariska flyktinglägren i Algeriet (se under rubriken "Materiellt stöd" ovan). Babypaketet innehåller ett startpaket bestående av ett par uppsättningar kläder, handduk, filt, tygblöjor och ett litet gosedjur. Det är en uppskattad gåva till mödrarna i de västsahariska flyktinglägren och ett mycket bra och uppskattat arbete för deltagarna inom de kommunala verksamheterna.

Även andra varor av återbrukad textil tillverkas genom dagliga verksamheter som Björkåfrihet samarbetar med. Vi stödjer verksamheterna med rådgivning, grafiskt material samt marknadsföring.

Arbetsträning och praktik

Björkåfrihet erbjuder arbetsträning och praktik till individer som står utanför arbetsmarknaden och/eller har funktionsnedsättningar. De tilldelade arbetsuppgifterna planeras efter personens individuella behov och fokus ligger på handledning, kontinuerlig uppföljning och målbild. Vi strävar efter att varje individs tid på Björkåfrihet ska hålla god kvalitet och innebära både utmaning och utveckling. Genom att erbjuda individuellt planerad arbetsträning och praktikplats tar Björkåfrihet ett socialt ansvar samtidigt som deltagarna efter förmåga bidrar till solidaritetsarbete på ett värdefullt sätt.

Under 2019 tog föreningen emot sammanlagt 86 personer för arbetsträning och praktik på våra enheter i Göteborg, Malmö och Borås.

1.3.4 Opinionsarbete och synlighet

Med den kontaktyta som Björkåfrihet har gentemot både allmänhet och beslutsfattare, har föreningen goda förutsättningar att både bedriva opinionsbildning och att vårda sitt varumärke. De övergripande fokusområdena för vårt utåtriktade arbete är att synliggöra de områden vi arbetar med, sprida föreningens värdegrund och syn på hållbarhets- och rättvisefrågor samt främja verksamheten och dess varumärke – något som i sin tur skapar bättre förutsättningar för föreningen att arbeta med sina ändamål. Detta kapitel återspeglar ett urval av utförda kampanj- och kommunikationsaktiviteter under 2019.

Återbruksbarometern 2019

Björkåfrihet arbetade under hösten med två olika undersökningar, vars resultat presenterades i två rapporter. Serien fick namnet Återbruksbarometern 2019, och fick ett gott mottagande hos både allmänhet och media.

Den första undersökningen handlade om att ta fram siffror på hur mycket växthusgaser per sålt plagg som Björkåfrihets verksamhet ger upphov till. På så vis gick det också att jämföra denna siffra med de utsläpp som nytillverkade plagg orsakar, något som det svenska forskningsprojektet Mistra Future Fashion offentliggjorde tidigare under året. Jämförelsen mellan nytt och second hand i klimatpåverkan är med stor sannolikhet den första i sitt slag i världen, och att det var möjligt att göra den är en direkt följd av de underlag som skapats under certifieringsprocessen gällande miljöledningssystemet ISO14001.

Den andra undersökningen var en attitydmätning som Björkåfrihet gav undersökningsföretaget Kantar Sifo i uppdrag att utföra, och som handlade om svenska folkets kunskap om, och inställning till, second hand. Båda rapporterna går att finna under "Publikationer" på Björkåfrihets hemsida.

Skyltfönster

Björkåfrihet har i ett antal år använt våra skyltfönster till politiska budskap. Föreningens skyltfönster i butikerna på Linnégatan i Göteborg och Södra Förstadsgatan i Malmö hade under året skyltningar som, förutom att visa upp namnbytet till Björkåfrihet, bland annat handlade om att i anslutning till Eurovision Song Contest i Israel uppmärksamma apartheid-systemet som Israel tillämpar i Palestina. En annan uppskattad skyltning handlade om att presentera vår palestinska partner Union of Palestinian Women's Committees i samband med att Fredsloppet och Mixgården samlade in pengar till dem.

Göteborgs kulturkalas och Björkåfrihet blev "Årets återanvändare"

Ett uppmärksammat projekt som hade fokus på att nå ut och påverka allmänheten var Björkåfrihets samarbete med Göteborgs Kulturkalas (Gothenburg Culture Festival) – ett samarbete som därefter utsågs till "Årets återanvändare" av återvinningsindustrierna. Som en del av satsningen "Engångsfritt kulturkalas" försåg Björkåfrihet festivalen med tallrikar, glas, muggar och bestick. Vi försåg också festivalens samtliga funktionärer, knappt 300 personer, med bland annat tryckta t-shirts. En viktig detalj för Björkåfrihets del var att vårt nya namn på så sätt också syntes överallt i Göteborgs i särklass största evenemang. Viktigt var naturligtvis också att festivalen med vår hjälp blev en föregångare bland kulturevents, i att ta hållbarhetsfrågor och i synnerhet återanvändning, till en ny nivå.

Övriga externa evenemang

Andra externa aktiviteter som Björkåfrihet under året deltog i eller var med och arrangerade vad exempelvis ett panelsamtal på Göteborgs Stadsbibliotek, med gäster från våra palestinska och västsahariska partnerorganisationer, slöjd- och byggnadsvårdsfestivalen REKO på Nääs samt en studiecirkel i second hand och hållbart mode i samarbete med Folkuniversitetet.

Medlemspotten

Ett sätt för Björkåfrihets medlemmar att få hjälp att nå ut med frågor som ligger i linje med föreningens värdegrund är att söka medel från medlemspotten. Från Björkåfrihets medlemspott delades det ut ca 120 000 kr till följande projekt som ägde rum under året:

- Flip the script – om problemen med transnationella adoptioner
- Israeli Apartheid Week – filmvisning och informations spridning i Göteborg
- Kunskapsutbyte Moçambique – arbetsgruppen Ademo-Monapos Vänner
- Maps of Solidarity – konferens om asylrätt
- Panelsamtal Radikal Bokmässan – samtal om repression och internationell solidaritet
- Sahara Marathon – en ur gruppen vann loppet!
- Reclaim Pride – rum för diskussioner och möten bortom partipolitiska och kommersiella emblem

Utlån av scenbil

Björkåfrihet har i många år lånat ut en tung lastbil som kan användas som scen vid demonstrationer, torgmöten och andra politiska evenemang som ligger i linje med föreningens värdegrund. Under 2019 användes lastbilen under Vänsterpartiets förstamajfirande samt vid en manifestation till stöd för dem som demonstrerar för demokrati och rättigheter i Chile.

1.4 RESULTAT OCH STÄLLNING

Under året har föreningens resultat pendlat upp och ner för att slutligen landa på ett negativt resultat, en bra bit under budgeterat resultat. Detta var vi medvetna om då insamlingen ökat markant och vi dragit på oss kostnader kring detta. Vi gjorde även en gedigen prognos vid halvårsskiftet som pekade på ett negativt årsresultat. Försäljningen i våra butiker har dock gått över förväntan och överträffat de budgeterade siffrorna. Exporten av textilier har gått något sämre än förväntat, liksom intäkterna från försäljningen i våra kompisbutiker som drivs av kommunala samarbeten.

Vi fortsätter utveckla våra rutiner kring resultatrapportering och budgetuppföljning. Numera har vi även byggt in nyckeltal kring den ekonomiska rapporteringen i våra styrkort. Den finansiella kunskapen har ökat i organisationen och det finns en efterfrågan på att följa upp hur det går utifrån olika aspekter, t ex hur det går för alla butiker tillsammans.

Utbetalningar till föreningens ändamål har kunnat göras enligt plan och överskottet kommer från intäkterna i second hand-verksamheten, institutionella medel från Forum Syd, bidrag från Svenska Institutet samt övriga gåvor.

1.5 FRAMTIDA UTVECKLING

Under 2019 fattades ett andra årsmötesbeslut om nytt namn och föreningen heter numera Björkåfrihet. Namnbytet har präglat året och ett intensivt arbete med att byta skyltar och dekaler samt marknadsföra vårt nya namn har pågått och kommer fortsätta in i 2020.

Efter att ha arbetat målinriktat med att utveckla rutiner och strukturer för vårt arbete blev vi under 2019 ISO-certifierade inom miljö och kvalitetsledning (ISO 9001 och 14001). Arbetet med rutiner, strukturer och målbaserat arbete kommer fortgå.

Under året fattades också beslutet att flytta lager, sortering och kontor i Göteborg till större lokaler och kontrakt skrevs för en fastighets på Aröds Industriväg, Hisings Backa. Årets sista månader präglades av flyttförberedelser inför flytten som därefter skedde i februari 2020.

Under 2020 har Björkåfrihet planerat att öppna sin sjätte butik samt arbeta för att utveckla ett outletkoncept.

Framtida hjälpbehov

Behoven i de regioner som Björkåfrihet arbetar i ser ut att fortsätta öka. Storskaliga konflikter, flyktingsituationen och klimatkrisen kommer kräva omfattande förändringar från världssamfundet och när stater fallerar i sitt ansvar ökar behovet av insatser från civila organisationer.

Kränkningarna av den palestinska befolkningens mänskliga rättigheter i såväl Gaza som Västbanken fortsätter. Antalet olagliga israeliska bosättningar fortsätter växa samtidigt som allt fler palestinska aktivister och civila, inklusive barn, fånglas och dödas. Blockaden av Gaza tillåts fortsätta trots rapporter från FN om allvarliga humanitära följder. Detta sker samtidigt som frustrationen växer hos palestinier som i generationer levt i flyktingläger i grannländerna under svåra förhållanden.

Vad gäller Västsahara så fortsätter Marocko långsamt flytta fram sina positioner med EU:s goda minne. Det begränsade biståndet till flyktinglägren får allvarliga konsekvenser i form av undernäring och bristsjukdomar. Trots detta ser vi ingen förändring av den linje Sverige drivit de senaste fyra åren, som inneburit minskat humanitärt och politiskt stöd till det västsahariska folket.

I Sverige fortsätter de hårda asyllagarna implementeras, vilket i praktiken innebär att såväl asylrätten som barnkonventionen åsidosätts. Våra samarbetsorganisationer inom asylrättsrörelsen märker av ett ökat hjälpbehov till följd av detta och vårt fortsatta stöd är viktigt.

Cirkulär ekonomi och miljö

Sverige som land fortsätter att öka belastningen på jordens ändliga resurser. Björkåfrihet hanterar de material som lämnas sist i näringskedjan i en icke hållbar konsumtion. Att vi till betydande del tar hand om återbrukbara föremål och textilier som överkonsumtionen lämnar efter sig, skapar stora förväntningar på vår organisation.

Som landets kanske mest effektiva insamlings- och sorteringsorganisation har Björkåfrihet möjlighet att dela med sig av sin kunskap till myndigheter, akademi, idéburen sektor och även konsumenter.

Den omställning som påbörjades 2018, då flertalet av föreningens lastbilar drevs på miljöbränslet HVO100, tog under 2019 ytterligare ett kliv i samband med investering av vårt första fordon som drivs med fordonsgas. Typen lätt lastbil, som är det fordon vi har flest av, saknar i dagsläget tillverkare som lanserar fossilfria fordon. De elhybrider som finns tillgängliga i liten skala har för låg kapacitet för att kunna användas i vår verksamhet. Det är alltså gasfordon eller konvertering till detta som i nuläget skulle kunna vara föreningens möjlighet till miljövänligare fordon. Gällande tunga fordon finns i större utsträckning gasfordon men kombinationen av klassningen Euro 6 och HVO100-bränsle ser just nu ut att vara ett bättre sätt för Björkåfrihet att begränsa våra utsläpp av växthusgaser.

Under 2019 har Björkåfrihet lagt mer kraft på att nå ut med budskapet att hela landet behöver samla in mer textil och att hanteringen behöver ske i Sverige. Detta är grunden för att nationellt kunna nå de krav som aktiveras i och med EU:s avfallsplattform 2025. För att stimulera cirkulära affärsmodeller och ökad återanvändning måste tillgång till större volymer bli en realitet för landets sorteringsanläggningar. Under 2019 har vi offentligt uttalat oss skeptiskt vid flera tillfällen till dränering av textil från Sverige. Argumentet som många använder för att exportera är att framställa en svensk hantering som ekonomiskt ohållbar i en tilltagande cirkulär ekonomi. Genom uppvaktande av sekretariatet för Delegationen för cirkulär ekonomi har vi under slutet av året fått gehör för idén att med politiska styrmedel begränsa export av osorterad textil. Detta är ett påverkansarbete som sker i linje med föreningens beslut 2018 att avsluta sin direktexport till kunder på den afrikanska kontinenten.

Det utsågs också under året en utredare som ska inlämna en rapport till Miljödepartementet senast 10 december 2020 gällande producentansvar för textil. Under 2020 kommer regelbunden dialog föras med såväl Delegationen för cirkulär ekonomi som regeringens utredare av producentansvar för textil, för att proaktivt kunna bereda dessa med saklig och grundlig kunskap. Detta arbete kommer att genomföras gemensamt med intresseorganisationen Ideell Second Hand.

1.6 ÖVRIG ICKE-FINANSIELL INFORMATION

1.6.1 Medlemmar

31 december 2019 hade föreningen 109 medlemmar, vilket är en minskning med 23 medlemmar gentemot föregående år och med 87 medlemmar mot året dessförinnan.

Medlemsavgift beslutades ligga kvar enligt tidigare års beslut, vilket innebär att ordinarie medlemsavgift är 200 kr per år men att den som behöver och vill kan välja att betala mellan 50 och 500 kr för sitt medlemskap.

Medlemskapet ger rösträtt på föreningens årsmöte.

Medlemsgrupper

Björkåfrihet har inga distrikts- eller lokalföreningar. Däremot kan medlemmar som vill engagera sig i frågor som intresserar dem göra det genom att organisera sig i arbetsgrupper. Förutom arbetsgrupper finns också möjlighet för alla medlemmar att söka medel via föreningens medlemspott, som finns till för att göra det möjligt för fler att uppmärksamma frågor som ligger i linje med Björkåfrihets värdegrund.

Volontärer och frivilliginsatser

I butiks- och sorteringsverksamheten har volontärer återkommande men i begränsad grad hjälpt till med det löpande arbetet.

Värdet av ovanstående ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

1.6.2 Anställda

Björkåfrihet hade under 2019 i genomsnitt 140 anställda. Fördelningen av anställda under året var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Arbetsuppgifter som hanteras av anställda rör den dagliga verksamheten, med alltifrån insamling, sortering och försäljning till projekthandläggning och övrig administration.

Föreningen är ansluten till arbetsgivarorganisationen KFO och har kollektivavtal med Handelsanställdas förbund samt Unionen.

Föreningens samtliga enheter har regelbundna arbetsplatsträffar minst tio gånger per år, där anställda bland annat diskuterar frågor som rör såväl arbetsmiljö som hur system och rutiner kan förbättras med avseende på effektivitet och måluppfyllelse.

1.6.3 Förvaltning

Styrelse

Föreningens styrelse bestod från årsmötet 28 april 2019 av en ordförande, sex ledamöter och två suppleanter. Ordförande var Mikela Lundahl Hero. Ordinarie ledamöter var Johanna Söderman, Johanna Lindblad, László Sall Vesselényi, Stina Sewén, Mohammed Smesem och Sarie Chahrour. Suppleanter var Lina Li och Madelene Ruthberg.

Under året har Sarie Chahrour och Lina Li lämnat sina uppdrag.

Under 2019 har styrelsen haft sammanlagt sju sammanträden, samtliga har protokollförts. Därutöver har ett av styrelsen utsett arbetsutskott haft ett protokollfört möte under året.

Styrelsen har utgått från sin arbetsordning som också uppdaterats under 2019. Styrelsen har hanterat och protokollfört samtliga närvarande på styrelsens möten inklusive anställda och/eller medlemmar som adjungerats samt eventuella jävssituationer då sådana uppstått.

Styrelseledamöter erhöll under 2019 inga arvoden, men blev ersatta för resekostnader. Ersättning till personer i ledande befattning finns under rubriken Noter.

Ledningsgrupp

Föreningen leddes av två föreningschefer, Sandro D'Errico med ansvar för second hand och Kristin Ivarsson med ansvar för internationellt arbete och opinion. Ledningsgruppen bestod i slutet av året även av Helga Bennysdóttir, HR-chef, Sara Lindgren, driftschef, Sara Edestrand, försäljningschef, Anette Niklasson, ekonomichef och Pelle Hällje, kommunikatör.

Valberedning

Valberedningen bestod från årsmötet i april 2019 av Pelle Hällje (sammankallande) och Lo Larsson.

Revisorer

Revisor: Inger Sjöberg, auktoriserad revisor från Ernst & Young i Göteborg.

Internrevisor: Joakim Sjöström.

1.6.4 Övrig information

90-konto

Svensk Insamlingskontroll kontrollerar Björkåfrihets verksamhet och vi har två 90-konton, pg 90 01 71-0 och bg 900-1710.

Representation i andra styrelser

Björkåfrihet har ingen representation i någon annan organisations styrelse.

Intressepolitiska engagemang

Björkåfrihet är medlem i nätverket Ideell Second Hand, som representerar 90-kontoinnehavande ideella second hand-organisationers intressen gentemot makthavare och myndigheter. Björkåfrihet bedriver självt ingen lobbyverksamhet, men däremot ett aktivt publikt påverkansarbete genom alltifrån butiksskyltningar och medlemsaktiviteter till mässor och debattartiklar i dagspress.

Björkåfrihet driver en uttalad linje att Sverige måste avsätta resurser för att nationellt ta hand om det textila överflöd som idag exporteras utomlands, med tillhörande miljöbelastning för andra och/eller tredje land. Sverige måste också ge insamlingsorganisationer resurser att hantera den mängd textilier som idag blir hushållsavfall. Björkåfrihet arbetar för en etablering av en storskalig nationell/nordisk sorteringsanläggning.

Björkåfrihet är medlem i CSR Västsverige som påverkare mot aktörer med bas i Västsverige. CSR Västsverige är ett nätverk som främst arbetar med hållbarhetsfrågor och i synnerhet social utveckling inom idéburna, offentliga och privata organisationer.

Kontaktuppgifter

Telefon: 031-23 30 80

E-post: info@bjorkafrihet.se

Adress: Aröds industriväg 27, 422 43 Hisings Backa

Internet

På internet finns Björkåfrihet tillgängligt via www.bjorkafrihet.se, facebook.com/Bjorkafrihet samt www.instagram.com/_bjorkafrihet_.

Butiker

Björkåfrihet drev under 2019 fem butiker i egen regi. Utöver dessa drivs ett antal butiker genom kommunala samarbeten, adresser till dessa återfinns på www.bjorkafrihet.se/kompisbutiker.

Lantmannagatan 59B	214 48 Malmö	040-92 35 40
Linnégatan 9	413 04 Göteborg	031-775 35 40
Södra Förstadsgatan 14	211 43 Malmö	040-97 10 15
Älgårdsgatan 5-9	506 30 Borås	033-12 48 60
Ängpannegatan 5	417 05 Göteborg	031-51 81 16

2 FLERÅRSÖVERSIKT

tkr

Balansrapport	2015	2016	2017	2018	2019
Kassa och bank	6 331	21 415	17 000	11 672	14 141
Anläggningstillgångar	6 720	6 482	6 472	5 503	4 247
Omsättningstillgångar	21 589	16 165	17 369	20 995	19 804
Summa tillgångar	34 640	44 062	40 841	38 170	38 192
Kortfristiga skulder	4 130	5 250	5 338	2 511	3 585
Semesterlöneskuld	5 149	4 979	6 121	6 745	6 320
Leverantörsskuld	2 280	1 772	4 045	3 326	3 955
Långfristiga skulder	1 280	320	0	0	0
Eget kapital	21 801	31 741	25 337	25 588	24 332
Summa skulder & eget kapital	34 640	44 062	40 841	38 170	38 192

Resultatrapport	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetsintäkter	81 211	97 895	91 389	102 696	109 367
Personalkostnader	-49 121	-53 772	-61 137	-61 508	-65 838
Övriga kostnader	-20 719	-25 797	-27 897	-29 700	-35 519
Avskrivningar	-1 501	-1 815	-1 997	-1 851	-1 867
Finansiella intäkter/kostnader	-634	190	185	-44	208
Resultat före kontantstöd	9 236	16 701	543	9 593	6 351
Kontantstöd	-6 343	-6 761	-6 947	-9 203	-7 895
Resultat	2 893	9 940	-6 404	390	-1 544

Nyckeltal

	2015	2016	2017	2018	2019
Kassalikviditet	132%	215%	137%	152%	143%
Soliditet	63%	72%	62%	67%	64%

Nyckeltalsdefinition

Kassalikviditet - Kassa & Bank + Omsättningstillgångar minus varulager i procent av kortfristiga skulder

Soliditet - Beräknat eget kapital i procent av totalt kapital

3 RESULTATRÄKNING

tkr	Not	2019	2018
<u>Verksamhetsintäkter</u>			
Medlemsavgifter		19	18
Insamlade medel		192	84
Försäljning	1	103 409	94 610
Projektbidrag	2	3 597	4 894
Erhållet lönebidrag m m		1 422	2 641
Övriga verksamhetsintäkter		728	449
Summa föreningens intäkter		109 367	102 696
 <u>Verksamhetskostnader</u>			
	3, 4		
Ändamålskostnader	5	-13 450	-14 698
Insamlingskostnader		-96 577	-86 594
Administrationskostnader		-1 092	-970
Summa föreningens kostnader		-111 119	-102 262
Verksamhetsresultat		-1 752	434
 <u>Resultat från finansiella investeringar</u>			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		431	88
Räntekostnader och liknande resultatposter		-223	-132
Summa resultat från finansiella investeringar		208	-44
Resultat efter finansiella poster		-1 544	390
Årets resultat		-1 544	390

4 BALANSRÄKNING

tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	6	346	364
Inventarier	7	3 901	5 139
		<hr/>	<hr/>
		4 247	5 503
Summa anläggningstillgångar		4 247	5 503
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>			
Handelsvaror		14 076	13 588
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		997	3 099
Övriga fordringar		430	937
Skattefordringar		31	72
Förutbetalda kostnader & Upplupna intäkter	8	4 270	3 299
		<hr/>	<hr/>
		5 728	7 407
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Kassa och bank		14 141	11 672
Summa omsättningstillgångar		33 945	32 667
Summa tillgångar		38 192	38 170
tkr	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat kapital		25 073	24 683
Ändamålsbestämda medel		803	515
Årets resultat		-1 544	390
		<hr/>	<hr/>
		24 332	25 588
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 955	3 326
Övriga skulder	9	1 130	1 129
Upplupna kostnader & Förutbetalda intäkter	10	8 775	8 127
		<hr/>	<hr/>
		13 860	12 582
Summa eget kapital och skulder		38 192	38 170

Förändring i eget kapital (tkr)

	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat kapital	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	515	24 683	390	25 588
Omföring föregående års resultat		390	-390	0
Årets resultat			-1 544	-1 544
Utnyttjade ändamålsbestämda medel	-515			-515
Avsättning ändamål	803			803
Belopp vid årets utgång	803	25 073	-1 544	24 332

5 KASSAFLÖDESANALYS

	2019-01-01 - 2019-12-31	2018-01-01 - 2018-12-31
<u>Den löpande verksamheten</u>		
Verksamhetsresultat	-1 752	434
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	1 866	1 851
Förlust vid utrangering	0	41
Erhållen ränta	431	88
Erlagd ränta	-223	-132
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	322	2 282
Förändring av varulager	-488	-618
Förändring av kortfristiga fordringar	1 679	-3 008
Förändring av kortfristiga skulder	1 278	-2 602
Kassaflöde från den löpande verksamheten.	2 792	-3 946
<u>Investeringsverksamheten</u>		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-610	-923
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-610	-923
<u>Finansieringsverksamheten</u>		
Amortering av skuld	0	-320
Förändring av ändamålsbestämda medel	288	-139
Kassaflöde för finansieringsverksamheten	288	-459
Årets kassaflöde Ökning/Minskning av likvida medel	2 469	-5 328
Likvida medel vid årets början	11 672	17 000
Likvida medel vid årets slut	14 141	11 672

6 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisnings- och värderingsprinciper

Björkåfrihets redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (K3).

Detta är sjätte gången föreningen tillämpar BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Då byggnadsvärdet är ett mycket litet belopp har fördelning på komponenter ej skett.

Även FRIL's Styrande riktlinjer för årsredovisning ligger till grund för redovisningsprinciperna.

Björkåfrihet använder sig av en funktionsindelad resultaträkning.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Bidrag från andra organisationer redovisas till de belopp som de förbrukats, ej utnyttjad del skuldförs.

Ändamålskostnader

Som ändamålskostnader klassificeras sådana kostnader som har ett direkt samband med Björkåfrihets vision och uppdrag enligt stadgarna. Hit räknas bland annat kostnader för våra biståndsprojekt, information, opinionsbildning och materialbistånd.

I posten ändamålskostnader ingår lönekostnader och administrativa kostnader för den personal som arbetar med dessa verksamheter samt gemensamma kostnader som fördelas på samtliga verksamhetsgrenar.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader omfattar alla led i vår secondhandverksamhet som börjar vid insamlingen av kläder och prylar, och slutar vid försäljning av dessa i våra butiker. Däremellan finns alla kostnader som är förknippade med hantering av materialet genom transport, sortering, prismärkning, exportförsäljning, butiksförsäljning och marknadsföring. Kostnader för personal och anläggningar i anslutning till detta är också del av våra insamlingskostnader.

Administrationskostnader

Till administrationskostnader räknas sådana kostnader som är nödvändiga för att administrera Björkåfrihet.

I administrationskostnaderna ingår del av lönekostnaden för föreningscheferna och den administrativa personalen (ekonomi, personal, IT mm) samt fördelade gemensamma kostnader.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Lagervärdering

Skänkta varor har värderats till försäljningsvärdet minskat med försäljningsomkostnader och inkurans.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivningar görs systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider har tillämpats:

Byggnader	30 år
Anläggning i annans fastighet	5-20 år
Inventarier och fordon	3-10 år

Redovisningsprincip för kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar föreningen, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut.

7 NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING

Not 1. Försäljning

	2019	2018
Butiksförsäljning	87 532	80 085
Försäljning via kommunala samarbeten	3 850	3 704
Grossistförsäljning	12 027	10 821
Summa	103 409	94 610

Not 2. Projektbidrag

	2019	2018
Forum Syd	3 261	4 481
Radiohjälpen	0	0
Sveska Institutet	336	413
Summa	3 597	4 894

Externa bidrag har intäktsförts till samma belopp som ändamålskostnader under året. Resterande erhållna bidrag har skuldförts.

I ovanstående belopp ingår administrationsbidrag.

Not 3. Personal

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2019	2018
Lön, ledande befattningshavare *	998	901
Löner och andra ersättningar, övriga anställda	45 946	40 505
Sociala kostnader inklusive arbetsmarknadsförsäkringar	17 947	16 709
Övriga personalkostnader	947	752
Summa	65 838	58 867

* Under 2019 leddes föreningen av föreningscheferna för Second Hand samt Internationellt arbete och opinionsarbete (2 pers).

Under året har styrelsearbetet såväl som annat arbete gjorts ideellt för föreningen. Värdet av dessa insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

Medelantal anställda	2019		2018	
		Varav män		Varav män
Medelantal anställda	140	56	141	59

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2019		2018	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	7	2	7	2
Andra ledande befattningshavare	2	1	2	0

Not 4. Leasing

Björkåfrihet leasar framför allt kontors-, butiks- och lagerlokaler samt lastbilar och truckar.

Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 15 172 tkr (föreg år 12 514 tkr).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2019	2018
Inom 1 år	6 276	5 886
Inom 1-5 år	4 068	4 068
Senare än 5 år	0	0
Summa	10 344	9 954

Not 5. Ändamålskostnader

	2019	2018
Stöd till Sverige (<i>tidigare, flyktingstöd i Sverige</i>)	-1 497	-1 380
Stöd till Palestina/Libanon (<i>tidigare, Organisationer i Mellanöstern</i>)	-4 059	-5 426
Stöd till Nicaragua (<i>tidigare, Organisationer i Latinamerika</i>)	0	0
Stöd till Mocambique/Västsahara/Algeriet (<i>tidigare, Org. i Afrika</i>)	-2 339	-2 397
Information och opinionsarbete	0	0
Övrigt	0	0
Kommunala samarbeten	-997	-1 370
Övriga inkl personalkostnader	-4 558	-4 125
Summa	-11 431	-12 680

Not 6. Byggnader och mark

	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	566	607
Utrangeringar	0	-41
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	566	566
Ingående avskrivningar	-201	-224
Utrangeringar	0	41
Årets avskrivningar	-18	-18
Utgående restvärde enligt plan	-220	-201
Utgående restvärde enligt plan	346	364

Not 7. Inventarier och fordon

	2019	2018
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	21 500	25 594
Utrangeringar	0	-5 017
Årets inköp	610	923
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	22 110	21 500
Ingående avskrivningar/återtagande av utrantering	-16 362	-19 505
Utrangeringar	0	4 976
Årets avskrivningar	-1 848	-1 833
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18 210	-16 362
Utgående restvärde enligt plan	3 901	5 139

Not 8. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019	2018
Förutbetalda hyror	2 946	1 380
Övriga förutbetalda kostnader	1 293	1 800
Upplupna lönebidrag	0	0
Övriga upplupna intäkter	31	119
Summa	4 270	3 299

Not 9. Kortfristiga skulder

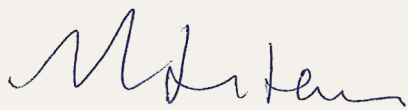
	2019	2018
Skuld, källskatt	960	821
Skuld pensionskostnad	0	0
Presentkort och tillgodokvitton	170	202
Övriga skulder	0	106
Summa	1 130	1 129

Not 10. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019	2018
Sociala avgifter och löneskatt	1 221	1 085
Semesterlöner	6 320	6 745
Upplupen pensionskostnad	0	0
Erhållna ej utnyttjade bidrag	34	197
Förskott grossistförsäljning	69	0
Övriga poster	1 131	100
Summa	8 775	8 127

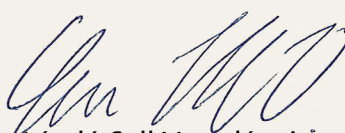
	2019-12-31	2018-12-31
<u>Ställda panter</u>		
Företagsinteckning	7 300	7 300
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

Göteborg 2020-04-06

Mikela Lundahl Hero

Ordförande

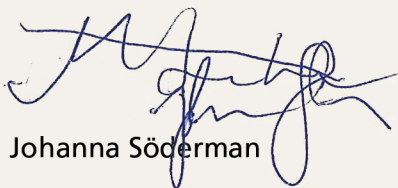
László Sall Vesselényi

Ledamot

Mohammed Smesem

Ledamot

Johanna Söderman

Ledamot

Stina Sewén

Ledamot

Johanna Lindblad

Ledamot

Madelene Ruthberg

Suppleant

Vår revisionsberättelse har avgivits 2020-06-10

Ernst & Young AB

Inger Sjöberg

Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Föreningen Emmaus Björkå, org.nr 829500-1112

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Föreningen Emmaus Björkå för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Föreningen Emmaus Björkå för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Göteborg den 10/6 2020

Ernst & Young AB

Inger Sjöberg
Auktoriserad revisor